

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

до проекту Закону України «Про внесення змін до Кодексу України про адміністративні правопорушення щодо врегулювання деяких аспектів самогонваріння та ринку молока»

1. Обґрунтування необхідності прийняття Закону

Відповідно до діючого законодавства України виготовлення або зберігання без мети збуту самогону чи інших міцних спиртних напоїв домашнього вироблення, виготовлення або зберігання без мети збуту апаратів для їх вироблення тягнуть за собою накладення штрафу від трьох до десяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян. Зазначена норма закріплена у статті 176 Кодексу України про адміністративні правопорушення.

Зазначена стаття з'явилась у КУпАП ще у 1987 році за часів «радянської боротьби з п'янством та алкоголізмом, викоренення самогонваріння». У 1990 році Так званий «Сухий закон» було офіційно скасовано у зв'язку із повним провалом антиалкогольної кампанії. У свою чергу, заборонна норма щодо самогонваріння лишилась.

Як показує статистика, стаття 176 КУпАП є неефективною, особливо з урахуванням розміру санкції – від 51 до 170 гривень. За даними Державної судової адміністрації у 2018 році у судах розглянули лише 197 справ про адміністративні порушення пов'язані із самогонварінням, на 80 осіб було накладено адміністративні стягнення.

На сьогоднішній день, по даному питанню не повинна встановлюватись відповідальність, якщо людина, виключно для власного споживання, виготовляє з продуктів своєї праці міцні алкогольні напої, то це її природне право, яке не може бути обмежене державою. Кожна людина має право користуватись плодами своєї праці для задоволення власних потреб.

Також, дана стаття підлягає скасуванню оскільки норма статті носить дискримінаційний характер по відношенню саме до самогону домашнього виготовлення, оскільки виробництво вин виноградних і плодово-ягідних, напоїв медових, наливки і настоянок в домашніх умовах для власного споживання не тягне за собою відповідальності та не підпадає під дію Закону України «Про державне регулювання виробництва і обігу спирту етилового, коньячного і плодового, алкогольних напоїв, тютюнових виробів та пального».

Крім того, неефективною в контексті запропонованих змін видається стаття 177 КУпАП, що передбачає накладення штрафу від одного до п'яти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян за придбання самогону та інших міцних спиртних напоїв домашнього вироблення. З огляду на передбачену санкцію у вигляді штрафу в розмірі від 17 до 85 гривень, а також у зв'язку із труднощами у доведенні наявності складу правопорушення (факту придбання самогону), пропонується виключити зазначене положення.

В той же час, Кодексом України про адміністративні правопорушення передбачено відповідальність за зайняття видами господарської діяльності,

щодо яких є спеціальна заборона, встановлена законом, за відсутності ознак діяння, передбаченого Кримінальним кодексом України. Отже, українське законодавство має запобіжник для створення нелегального ринку слабоалкогольних та алкогольних напоїв.

Крім того, вважається за доцільне законодавче регулювання процедури виготовлення, розливання та зберігання самогону, що забезпечить якість виготовленого продукту та убезпечить його вживання.

Це обумовлено, тим що процес створення самогону заснований на перегонки браги, що дозволяє отримати так званий спирт-сирець. Його міцність становить приблизно 60 відсотків об'ємних одиниць та містити велику кількість речовин (сивушні масла, метанол), здатних чинити негативний вплив на організм людини. Саме тому виробництво, розлив та зберігання повинно відповідати умовам за яких зменшується негативний вплив продукту.

З метою цього пропонується внесення ряд доповнень до Закону України “Про державне регулювання виробництва і обігу спирту етилового, коньячного і плодового, алкогольних напоїв, тютюнових виробів та пального” (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1995, № 46, ст. 345), зважаючи на те що охорона здоров'я громадян — одна з функцій держави.

Так, зазначений Закон пропонується доповнити статтею 2-³, яка закріплює вимоги до матеріально-технічної бази осіб, що займаються самогоніварінням та доповненнями статті 17 щодо відповідальності за порушення зазначених вимог.

Також, доцільним вважається урегулювання питань ліцензування самогоніваріння. Відповідно до чого пропонується ввести доповнення до статті 4 зазначеного Закону.

Зважаючи на той факт, що в Україні відмічається постійне скорочення дійного поголів'я. Так, у 2018 році нараховувалося 1, 967 млн корів, що на 43% менше, ніж у 2009 році. З них 76% — 1,49 млн голів утримувалось в особистих селянських господарствах та ще 24% — 0,47 млн голів — на молочнотоварних фермах.

Сукупне річне виробництво молока у минулому році склало 10,1 млн тонн, що на 15% менше, ніж у 2009. Падіння виробництва молока було менш вираженим внаслідок активного впровадження сучасних технологій, передусім середніми та великими господарствами, та нарощування продуктивності поголів'я. Так, за підсумками 2018 року середній річний надій на корову становив 6054 кг, проти 3915 кг у 2009 році.

За підсумками 2018-го, на переробку надійшло 4,18 млн тонн сировинного молока, що на 10,5% менше проти 2009 року. Варто підкреслити, що у структурі надходження сировини на переробку 78% — молоко від МТФ і лише 22% — це — особисті селянські господарства.

Внесок в економіку

Так, за підсумками минулого року галузь принесла країні завдяки експорту 317,5 млн доларів валютних надходжень. Окрім того це — 2,28 млрд гривень надходжень у вигляді ПДВ, ЄСВ, ПДФО та військового збору.

За підсумками 2018 року, у молочній галузі України було зайнято 46 тисяч працівників, а це 12% від зайнятих у сільському господарстві.

При цьому за обсягом виробництва молока Україна посідає 18 місце у світі. Хоча за оцінками IFCN та Світового банку, з наявними ресурсами, потенціалом та за умов активного розвитку галузі Україна може увійти в ТОП-10 світових виробників.

Криза-2019

Українська молочна галузь у 2019 демонструє згортання. Так, загальна чисельність поголів'я скоротилася до 1,91 млн. Активно скорочується дійне поголів'я серед молочнотоварних ферм, яке за вісім місяців скоротилося на 22,9 тис. голів. Через що переробні підприємства недоотримали близько 170 тис. т. молока.

Окрім того, знижується і експорт вітчизняних молочних продуктів, натомість зростає імпорт. Так поставки сиру зросли на 77%, вершкового масла на 46%, кисломолочних продуктів на 40%.

Зазначені тенденції продовжуються і в 2020 році.

Можливі наслідки таких тенденцій: зниження бюджетних надходжень, втрата джерела валютної виручки, перетворення України з нетто-експортера в нетто-імпортера, втрата робочих місць та зниження соціальної стабільності на селі.

Виходячи з вищезазначеного доцільним є запровадження пільг для осіб зайнятих самогоноварінням, які займаються виробленням молочної продукції.

Аналізуючи пропозиції викладені у проекті Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо самогоноваріння» ми пропонуємо введення нової форми господарської діяльності, яка має відображатися у Податковому кодексі України.

Податкова система є провідною складовою системи публічних доходів. Законодавче визначення податкової системи регламентується положеннями статей 3-8 Податкового кодексу України № 2755-VI від 02 грудня 2010 року, відповідно до якої сукупність податків і зборів (обов'язкових платежів) до бюджетів та до державних цільових фондів, що справляються у встановленому законами України порядку, становить систему оподаткування. У цьому випадку поняття податкової системи ототожнюється з поняттям системи оподаткування, а податкова система розглядається як сукупність податків та інших обов'язкових платежів податкового характеру (розуміння податкової системи у вузькому значенні).

Відповідно до чого будь, яка господарська діяльність, яка має на меті отримання прибутку повинна підлягати оподаткуванню. У зв'язку з чим запропонованим проектом Закону України пропонується внесення змін до Податкового кодексу України.

Так розроблені пропозиції затверджують податки на самогоноваріння з урахуванням можливих пільг для осіб, які займаються виготовленням самогону та залучені до виготовлення молочної продукції, враховуючи актуальність розвитку молочної індустрії.

2. Цілі і завдання проекту Закону

Проект Закону спрямований на скасування статті КУпАП, що забороняє виготовлення або зберігання без мети збуту самогону чи інших міцних спиртних напоїв домашнього вироблення, виготовлення або зберігання без мети збуту апаратів для їх вироблення; статті КУпАП, що передбачає відповідальність за придбання самогону чи інших міцних спиртних напоїв домашнього вироблення, а також виведення виробництва інших слабоалкогольних та алкогольних напоїв в домашніх умовах для власного споживання, крім вин виноградних і плодово-ягідних, напоїв медових, наливки і настоянок, впровадження законодавчого регулювання процедури самогоніваріння, оподаткування такої діяльності та створення норм до матеріально-технічної бази фізичних осіб, що займаються самогоніварінням.

3. Загальна характеристика та основні положення проекту Закону

Проектом Закону запропоновано виключити статті 176 та 177 Кодексу України про адміністративні правопорушення, що передбачає накладення штрафу від трьох до десяти неоподаткованих мінімумів доходів громадян за виготовлення або зберігання без мети збуту самогону чи інших міцних спиртних напоїв домашнього вироблення, виготовлення або зберігання без мети збуту апаратів для їх вироблення. Крім того, передбачено зміни до Закону України «Про державне регулювання виробництва і обігу спирту етилового, коньячного і плодового, алкогольних напоїв, тютюнових виробів та пального» та Податкового кодексу України, відповідно до яких встановлюються вимоги до матеріально-технічної бази осіб, що займаються самогоніварінням, оподаткування такої діяльності та відповідальність за порушення зазначених вимог.

Даний законопроект має розглядатися одночасно з проектом Закону України «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо врегулювання деяких аспектів самогоніваріння та ринку молока», який є невід'ємною частиною даного законопроекту.

4. Стан нормативно-правової бази у даній сфері правового регулювання

Законопроектом регулюються правовідносини у сфері адміністративної відповідальності, Закону України «Про державне регулювання виробництва і обігу спирту етилового, коньячного і плодового, алкогольних напоїв, тютюнових виробів та пального» та Податковим кодексом України.

5. Фінансово-економічне обґрунтування

Прийняття даного законопроекту не потребує додаткових видатків з державного бюджету України, натомість спонукатиме його накопичуванню.

6. Прогноз соціально-економічних та інших наслідків прийняття проекту Закону

Прийняття Законопроекту не матиме негативного ефекту, оскільки зазначене явище існує у побуті не зважаючи на обмеження, натомість зробить можливим зменшення негативного впливу зазначеного явища через законодавче закріплення вимог до матеріально-технічної бази осіб, що займаються самогоноварінням, спонукатиме розбудові молочної галузі та накопичуванню державного бюджету України.

Народний депутат України

Г.М. Третякова (посв. № 53)

СЕДО ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Підписувач: Третякова Галина Миколаївна
Сертифікат: 12A1C72050EC685404000000C18C040003E80C00
Дійсний до: 21.06.2021 11:36:00

Апарат Верховної Ради України
№ 53д9/1-2020/166739 від 24.09.2020

206044